

**Огляд даних
про стан здійснення правосуддя
у 2020 році**

За даними судової статистики упродовж 2020 року до місцевих та апеляційних судів надійшло на розгляд майже 3675,9 тис. справ і матеріалів, що на 6,7 відсотків менше ніж попереднього 2019 року. Суттєво зменшилась (на 29,2%) кількість клопотань, скарг, заяв щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження під час досудового розслідування. Незважаючи на карантинні обмеження, зумовлені під час пандемії COVID-19, кількість звернень громадян та юридичних осіб за захистом прав до суду не зменшилась. Структурно і динамічно обсяг надходження справ і матеріалів у 2019-2020 роках за видами судочинства представлено в **таблиці 1**.

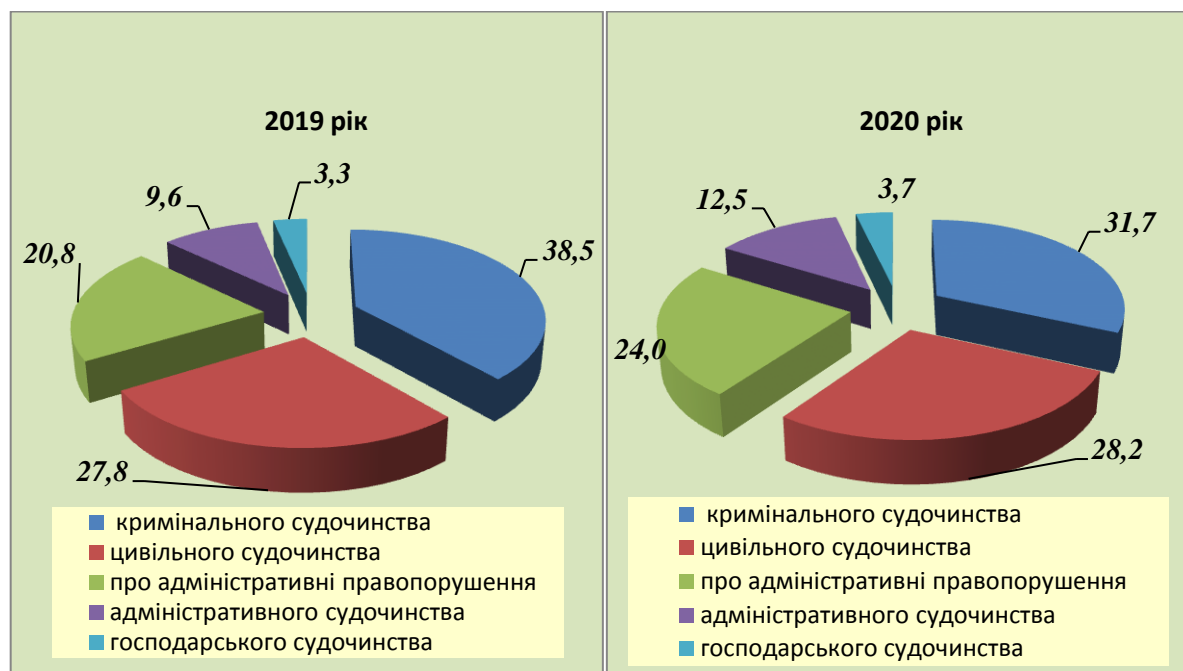
Таблиця 1

*Надходження до місцевих та апеляційних судів
справ і матеріалів у 2019-2020 рр., тис.*

Справи і матеріали	2019	питома вага, %	2020	питома вага, %	Темпи приросту (+/-)
кримінального судочинства	1 534,4	39,0	1174,8	32,0	-23,4
<i>клопотання, скарги, заяви під час досудового розслідування, у тому числі негласні слідчі дії (слідчі судді)</i>	1 217,8	30,9	862,1	23,5	-29,2
<i>питома вага від загальної кількості кримінального провадження, %</i>	80,9		73,4		-9,2
кримінального провадження	177,5	4,5	174,5	4,7	-1,7
цивільного судочинства	1 086,9	27,6	1 030,7	28,0	-5,2
про адміністративні правопорушення	813,5	20,7	880,0	23,9	8,2
адміністративного судочинства	374,1	9,5	457,0	12,4	22,2
господарського судочинства	129,8	3,3	133,5	3,6	2,9
Усього	3 938,7	100,0	3 675,9	100,0	-6,7

Як і в попередні роки, у структурі надходження справ до судів першої інстанції переважають справи та матеріали кримінального та цивільного судочинства. У порядку апеляційного провадження надійшло більше справ адміністративного та цивільного судочинства. Графічно структуру надходження справ і матеріалів до місцевих та апеляційних судів представлено на **діаграмі 1**.

Структура надходження справ і матеріалів до місцевих та апеляційних судів в 2019-2020 роках

Зміни в чисельності суддів місцевих та апеляційних судів представлено в таблиці 2. Кількість суддів, які в 2020 році здійснювали правосуддя, становить - 70,9 відсотків. Упродовж року Вища рада правосуддя внесла подання про призначення більше півтисячі суддів. У той же час, за цей період багато суддів звільнилося. Кадровий дефіцит сприяє збільшенню навантаження на суддів, які мають повноваження, негативно впливає на оперативність та якість розгляду справ, зростає кількість невирішених судових справ.

Таблиця 2

Чисельність суддів місцевих і апеляційних судів

суди	кінець 2019 року			кінець 2020 року		
	Кількість суддів			Кількість суддів		
	відповідно до наказів ДСА	мали повноваження щодо розгляду судових справ	%	відповідно до наказів ДСА	мали повноваження щодо розгляду судових справ	%
місцеві загальні	4 339	2 840	65,5	4 344	3 089	71,1
апеляційні	964	640	66,4	964	621	64,4
окружні адміністративні	633	475	75,0	633	484	76,5
апеляційні адміністративні	257	198	77,0	257	180	70,0
господарські місцеві	619	460	74,3	619	461	74,5
господарські апеляційні	218	159	72,9	218	156	71,6
Усього	7 030	4 772	67,9	7 035	4 991	70,9

Упродовж 2020 року судами першої та апеляційної інстанції розглянуто 3,5 [3,8]¹ млн. справ і матеріалів (82,1 [85,5] відсотків від загальної кількості, що знаходилися на розгляді в судах). Інформація про кількість розглянутих справ і матеріалів за видами судочинства представлена в **таблиці 3**.

Таблиця 3

Розгляд місцевими та апеляційними судами справ і матеріалів в 2019-2020 рр., тис.

	Розглянуто		
	2019	2020	Темпи приросту, (+/-)
місцеві загальні суди	3 361,6	3 047,7	-9,3
<i>адміністративного судочинства</i>	251,3	291,0	15,8
<i>господарського судочинства</i>	99,9	103,9	4,0
<i>кримінального судочинства</i>	1 272,9	921,3	-27,6
<i>цивільного судочинства</i>	955,1	898,1	-6,0
<i>про адміністративні правопорушення</i>	782,4	833,4	6,5
апеляційні суди	474,0	462,5	-2,4
<i>адміністративного судочинства</i>	99,8	97,9	-1,9
<i>господарського судочинства</i>	26,8	22,7	-15,5
<i>кримінального судочинства</i>	241,4	241,7	0,1
<i>цивільного судочинства</i>	84,4	75,0	-11,2
<i>про адміністративні правопорушення</i>	21,4	25,2	17,6
Усього	3 835,6	3 510,2	-8,5

Динаміка кількості справ та матеріалів, що знаходились на розгляді в місцевих та апеляційних судах у 2019 – 2020 роках, у тому числі, які не розглянуті на кінець звітної періоду, представлено в **таблиці 4**.

Таблиця 4

Кількість нерозглянутих місцевими та апеляційними судами справ і матеріалів в 2019-2020 рр., тис.

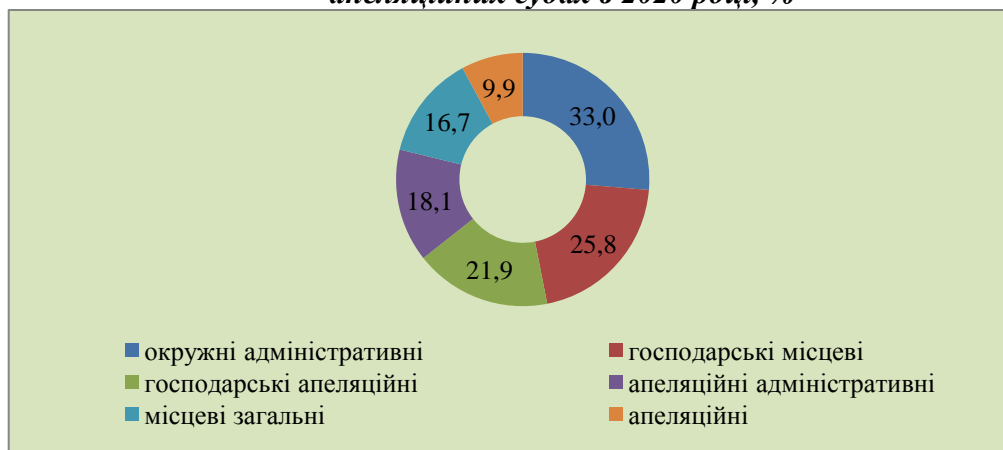
	2019	2020	Темпи приросту (+/-)
Перебувало в провадженні справ і матеріалів	4 487,0	4 272,9	-4,8
Залишок нерозглянутих справ і матеріалів на кінець звітної періоду	651,3	762,7	17,1
<i>питома вага від числа загальної кількості справ, що перебували на розгляді, %</i>	14,5	17,8	
<i>у тому числі не розглянуто понад рік</i>	93,8	123,5	31,6

¹ у квадратних дужках дані за 2019 рік

Невирішеними на кінець року залишилося 762,7 тис. справ і матеріалів або майже кожна п'ята справа, що перебувала на розгляді. Також на 31,6 відсотки зросла кількість справ, які не розглянуто більше року. Структура невирішених справ – **діаграма 2**. Ці показники є результатом тривалого кадрового дефіциту суддів (71% суддів мали повноваження щодо розгляду судових справ) та особливостей судового розгляду справ під час карантину.

Діаграма 2

Питома вага невирішених справ і матеріалів в місцевих та апеляційних судах в 2020 році, %

У **таблиці 5** представлені результативні показники, а саме, дані щодо строків провадження, питомої ваги розглянутих справ від справ, що надійшли у звітному періоді (темпи провадження), а також кількість справ розглянутих одним суддею.

Таблиця 5

Якісні показники здійснення судочинства

суди	строки провадження *, (днів)		темпи провадження**, %		кількість розглянутих справ одним повноважним суддею	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
місцеві загальні	57	57	97,7	97,0	1 080	872
апеляційні загальні	25	29	98,5	98,5	525	551
окружні адміністративні	74	79	90,1	80,4	409	515
апеляційні адміністративні	42	54	98,8	92,0	504	544
господарські місцеві	109	129	95,9	94,8	217	225
господарські апеляційні	57	85	104,9	95,0	169	145
місцеві та апеляційні	61	72	97,4	95,5	800	703

* співвідношення показує наскільки часто за звітний період система (суд) розглядають визначений обсяг справ чи скільки часу необхідно в певній категорії справ для завершення цього обсягу;

** інформація щодо питомої ваги розглянутих справ від справ, що надійшли у звітному періоді.

Дані таблиці 5 є частиною низки показників, які за рекомендаціями експертів комісії з ефективності правосуддя Ради Європи (СЕРЕЈ), необхідно визначати як параметри продуктивності роботи суду.

Дані свідчать про те, що у 2020 році в місцевих та апеляційних судах показники продуктивності погіршилися, а саме, збільшилися строки провадження, відсоток вирішених справ в середньому становить 95,5 відсотків, що свідчить про накопичення залишків.

На розгляді судів першої інстанції у 2020 році знаходилось 1059,3 [1 407,8] тис. кримінальних справ (проваджень) та матеріалів. У звітному періоді до судів надійшло на 35 відсотків менше, ніж у 2019 році клопотань слідчих, прокурорів щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження – 687,5 [1058,1] тис. Загальні показники про розгляд кримінальних справ (проваджень) представлено в *таблиці 6*.

Таблиця 6

Розгляд кримінальних справ (проваджень) місцевими загальними судами

Найменування показника	Усього кримінальних справ (проваджень)		
	2019	2020	Темпи приросту, % (+/-)
Перебувало в провадженні	206 954	215 440	4,1
Провадження в яких закінчено	108 893	112 971	3,7
Питома вага від справ, що перебували у провадженні, %	52,6	52,4	-0,3
Розглянуто з постановленням вироку	79 564	74 980	-5,8
Питома вага від справ, що перебували у провадженні, %	38,4	34,8	-9,5

Судом присяжних у 2020 році розглянуто лише 44 [56] кримінальних проваджень.

За результатами розгляду кримінальних справ (проваджень) судами звільнено з-під варти – 801 [1013] осіб, взято під варту 807 [1089] осіб. Звільнено судом під заставу 120 [139] осіб.

У 2020 році потерпіло від злочинів 53,9 тис. фізичних осіб, з них 23,3 (43,2%) тис. жінок, а також 1,6 (2,9%) тис. неповнолітніх.

У порядку надання міжнародної правової допомоги судами розглянуто 1404 [1457] запитів (клопотань, скарг), з них задоволено – 75,9 [74,5] відсотків.

У порядку виконання судових рішень розглянуто – 89,2 [88,5] тис. клопотань (подань).

Дані, представлені в **таблиці 7**, ілюструють показники щодо загальної кількості кримінальних справ (проваджень), питому вагу та динаміку змін видів злочинів у 2020 році в порівнянні з 2019 роком.

Таблиця 7

Структура видів кримінальних злочинів

Види злочинів	Знаходилося на розгляді кримінальних проваджень				
	2019	питома вага %*	2020	питома вага %*	Темпи приросту (+/-)
проти власності	94 033	45,4	93 348	43,3	-0,7
проти життя та здоров'я особи	33 139	16,0	38 204	17,7	15,3
у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення	22 424	10,8	24 498	11,4	9,2
проти безпеки руху та експлуатації транспорту	14 222	6,9	15 460	7,2	8,7
проти громадської безпеки	8 327	4,0	7 681	3,6	-7,8
у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	6 783	3,3	7 127	3,3	5,1
проти встановленого порядку несення військової служби (військові)	5 466	2,6	4 913	2,3	-10,1
проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян	4 256	2,1	4 807	2,2	12,9
проти громадського порядку та моральності	4 498	2,2	4 579	2,1	1,8
проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	3 281	1,6	3 623	1,7	10,4
проти правосуддя	2 979	1,4	3 303	1,5	10,9
у сфері господарської діяльності	2 813	1,4	2 650	1,2	-5,8
проти довкілля	1 201	0,6	1 700	0,8	41,5
проти основ національної безпеки України	835	0,4	898	0,4	7,5
проти статевої свободи та статевої недоторканності особи	757	0,4	883	0,4	16,6
у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	1 016	0,5	747	0,3	-26,5
інші види злочинів	924	0,4	1 019	0,5	10,3

За вироками, що набрали законної сили у 2020 році, засуджено 67,5 [70,4] тис. осіб, з них 8,3[8,6] тис. жінок або 12,3 [12] відсотків.

У **таблиці 8** представлено дані про кількість засуджених осіб та коефіцієнт судимості (кількість засуджених осіб на певній адміністративно-територіальній одиниці з розрахунку на 10 тис. осіб населення, яке мешкає на тій самій території ²) в розрізі регіонів.

² середня чисельність наявного населення в розрізі регіонів (<http://www.ukrstat.gov.ua/>)

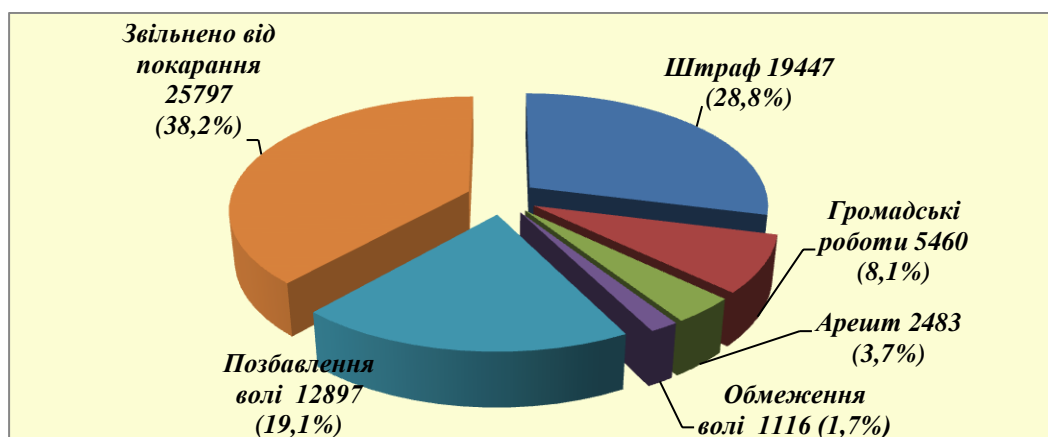
Кількість засуджених осіб та коефіцієнт судимості за 2019-2020 рр.

Кількість засуджених осіб					Коефіцієнт судимості						
№ з/п	регіон	2019	№ з/п	регіон	2020	№ з/п	регіон	2019	№ з/п	регіон	2020
1	Дніпропетровська	7 666	1	Дніпропетровська	8 972	1	Полтавська	24,6	1	Дніпропетровська	28,4
2	Харківська	5 453	2	Харківська	4 871	2	Сумська	24,3	2	Полтавська	24,3
3	Донецька	4 853	3	Донецька	4 473	3	Дніпропетровська	24,0	3	Запорізька	21,9
4	м. Київ	3 782	4	м. Київ	3 723	4	Херсонська	22,6	4	Миколаївська	21,6
5	Запорізька	3 736	5	Запорізька	3 677	5	Запорізька	22,0	5	Сумська	21,0
6	Львівська	3 626	6	Львівська	3 446	6	Миколаївська	22,0	6	Херсонська	20,2
7	Полтавська	3 432	7	Полтавська	3 357	7	Житомирська	20,6	7	Чернігівська	19,8
8	Одеська	3 199	8	Одеська	3 154	8	Харківська	20,4	8	Кіровоградська	19,3
9	Київська	3 150	9	Київська	2 672	9	Кіровоградська	20,4	9	Харківська	18,4
10	Вінницька	2 785	10	Вінницька	2 624	10	Чернігівська	19,1	10	Житомирська	17,9
11	Сумська	2 608	11	Миколаївська	2 409	11	Хмельницька	18,3	11	Вінницька	17,1
12	Житомирська	2 500	12	Сумська	2 231	12	Вінницька	17,9	12	Волинська	16,7
13	Миколаївська	2 474	13	Житомирська	2 148	13	Київська	17,8	13	Рівненська	15,8
14	Херсонська	2 334	14	Херсонська	2 062	14	Волинська	17,0	14	Київська	15,0
15	Хмельницька	2 305	15	Чернігівська	1 948	15	Рівненська	15,6	15	Хмельницька	14,6
16	Луганська	2 219	16	Луганська	1 895	16	Чернівецька	14,4	16	Черкаська	14,5
17	Кіровоградська	1 913	17	Хмельницька	1 818	17	Львівська	14,4	17	Львівська	13,8
18	Чернігівська	1 903	18	Рівненська	1 815	18	Черкаська	13,8	18	Одеська	13,3
19	Рівненська	1 802	19	Кіровоградська	1 788	19	Одеська	13,4	19	Закарпатська	12,9
20	Волинська	1 758	20	Черкаська	1 721	20	м. Київ	12,8	20	м. Київ	12,6
21	Черкаська	1 655	21	Волинська	1 716	21	Закарпатська	11,9	21	Чернівецька	11,7
22	Закарпатська	1 488	22	Закарпатська	1 615	22	Донецька	11,7	22	Донецька	10,9
23	Івано–Франківська	1 421	23	Івано–Франківська	1 379	23	Івано–Франківська	10,4	23	Івано–Франківська	10,1
24	Чернівецька	1 302	24	Чернівецька	1 051	24	Луганська	10,4	24	Тернопільська	9,2
25	Тернопільська	1 011	25	Тернопільська	954	25	Тернопільська	9,7	25	Луганська	8,9
	Україна	70 375		Україна	67 519		Україна	16,7		Україна	16,2

На *діаграмі 3* зображено основні види покарання, які застосовано до засуджених осіб, та кількість осіб звільнених від покарання, за вироками, що набрали законної сили в 2020 році. До довічного позбавлення волі засуджено 28 [11] осіб. Службові обмеження та тримання в дисциплінарному батальйоні застосовано до 42 [28] військовослужбовців.

Діаграма 3

Основні види покарання та кількість осіб звільнених від покарання у 2020 році

До судів першої інстанції надійшло 953,7 [998,2] тис. справ і матеріалів, які розглядаються в порядку *цивільного судочинства*. У *таблиці 9* проілюстровано структуру та динаміку змін за видами провадження та основними категоріями цивільних справ.

Таблиця 9

Розгляд цивільних справ місцевими загальними судами

Категорії справ	Знаходилося в провадженні справ					Розглянуто із задоволенням позову (заяви)	
	2019	питома вага, %	2020	питома вага, %	Темпи приросту (+/-)	2019	2020
Справи наказного провадження	188 950	18,77	236 123	24,10	25,0	141 685	173 290
Справи позовного провадження	720 437	71,55	672 227	68,60	-6,7	412 520	364 333
Спори про право власності та інші речові права	35 544	3,53	32 329	3,30	-9,0	14 593	11 844
Спори, що виникають із сімейних правовідносин	241 754	24,01	211 883	21,62	-12,4	163 423	143 711
Спори, що виникають із договорів	234 916	23,33	232 502	23,73	-1,0	130 311	117 276
Спори про спадкове право	60 994	6,06	56 955	5,81	-6,6	39 338	36 338
Спори, що виникають із житлових правовідносин	47 576	4,72	37 479	3,82	-21,2	27 253	18 862
Спори, що виникають із трудових правовідносин	21 133	2,10	19 617	2,00	-7,2	10 455	9 602
Справи окремого провадження	97 535	9,69	71 608	7,31	-26,6	81 020	57 029
УСЬОГО	1 006 922	x	979 958	x	-2,7	635 225	594 652

Як видно з наведеної таблиці, серед цивільних справ переважають справи позовного провадження.

Останніми роками спостерігається стала тенденція щодо збільшення кількості справ про видачу та скасування судового наказу. Перш за все – це заяви про стягнення заборгованості за оплату житлово-комунальних послуг. У 2020 році таких справ розглянуто 176,9 тис. (у 2019 році – 129 тис., у 2018 році – 100 тис.). Про видачу судового наказу про стягнення аліментів розглянуто 28,0 [30,2] тис. заяв.

Серед справ окремого провадження значну частину складають справи про встановлення фактів, що мають юридичне значення 54,7 тис. (76,5%). З них кожна п'ята справа про встановлення фактів, що мають юридичне значення (народження, смерті, інших), на тимчасово окупованій території України. У провадженні судів у 2020 році перебувало 998 [710] заяв про видачу і продовження обмежувального припису.

Варто звернути увагу, що впродовж останніх двох років значно зросла кількість звернень до адміністративних судів. У місцевих загальних та окружних адміністративних судах у 2020 році знаходилось на розгляді 319,1 [224,9] тис. *адміністративних справ*. На *діаграмі 4* представлено як зміни щодо підсудності певних категорій адміністративних справ вплинули на кількість справ, що перебували в провадженні місцевих адміністративних судів.

Діаграма 4

Знаходилося в провадженні адміністративних справ

У *таблиці 10* представлено загальну інформацію щодо розгляду адміністративних справ у 2019-2020 рр. місцевими загальними та окружними адміністративними судами, у тому числі за основними категоріями.

Розгляд місцевими адміністративними судами справ

Справи зі спорів	Закінчено провадження у справах							
	місцеві загальні суди				окружні адміністративні суди			
	2019	питома вага, %	2020	питома вага, %	2019	питома вага, %	2020	питома вага, %
виборчого процесу та референдуму	5 309	14,2	669	2,5	251	0,2	1 153	0,6
захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав	680	1,8	755	2,8	5 124	4,2	7 685	4,3
забезпечення громадського порядку та безпеки	25 846	69,2	21 988	81,2	3 509	2,9	4 208	2,4
реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	1 514	4,1	1 019	3,8	10 047	8,2	9 727	5,5
регулювання містобудівної діяльності та землекористування	1 653	4,4	1 049	3,9	9 793	8,0	12 493	7,0
адміністрування податків, зборів, платежів	252	0,7	256	0,9	28 815	23,7	33 641	18,9
реалізації публічної політики у сферах зайнятості населення та соціального захисту громадян	1 041	2,8	606	2,2	49 944	41,0	80 240	45,2
з відносин публічної служби	70	0,2	38	0,1	8 170	6,7	20 654	11,6
інші адміністративні справи	987	2,6	708	2,6	6 129	5,0	7 831	4,4
УСЬОГО	37 352		27 088		121 782		177 632	

Як свідчать дані, представлені в таблиці 10, в місцевих загальних судах переважають справи зі спорів з приводу забезпечення громадського порядку та безпеки (81,2%). А серед справ, які розглядали окружні адміністративні суди, це справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах зайнятості населення та соціального захисту громадян (45,2 %). Крім того, у звітному періоді кількість розглянутих справ цієї категорії зросла на 61 відсоток у порівнянні з минулим роком.

Упродовж 2020 року до місцевих загальних судів надійшло на розгляд 853,2 [792] тис. *справ про адміністративні правопорушення*, що на 7,7 відсотків більше, ніж минулого року.

У зв'язку зі змінами до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), доповнено Кодекс України про адміністративні правопорушення новою статтею 44³ "Порушення правил щодо карантину людей". Починаючи з другої половини березня та до кінця 2020 року до судів надійшло 70,4 тис. протоколів про притягнення осіб до адміністративної

відповідальності за порушення правил карантину, з них 16,3 тис. повернуто, у тому числі 13,9 тис. для належного оформлення. Про накладення стягнення розглянуто стосовно 3,3 тис. осіб, 41 тис. справ – закрито.

Дані щодо структури та динаміки за видами адміністративних правопорушень представлені в *таблиці 11*. Загалом до адміністративної відповідальності притягнуто 433,1 [406,5] тис. осіб.

Таблиця 11

Розгляд справ про адміністративні правопорушення

Види правопорушень	Знаходилося в провадженні справ					Розглянуто про накладення адміністративного стягнення	
	2019	питома вага, %*	2020	питома вага, %*	Темпи приросту (+/-)	2019	2020
у галузі охорони праці і здоров'я населення	12 378	1,48	82 676	9,21	6,7 р.	5 294	8 968
у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони культурної спадщини	22 394	2,69	21 797	2,43	-2,7	14 519	14 352
на транспорті, в галузі шляхового господарства і зв'язку	312 418	37,48	337 576	37,59	8,1	193 490	211 005
у галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, в галузі фінансів і підприємницькій діяльності	66 523	7,98	51 453	5,73	-22,7	22 770	17 262
пов'язані з корупцією	11 448	1,37	8 638	0,96	-24,5	4 682	4 583
військові	25 401	3,05	25 207	2,81	-0,8	18 101	18 670
які посягають на громадський порядок і громадську безпеку	257 893	30,94	257 528	28,68	-0,1	105 333	112 892
які посягають на встановлений порядок управління	95 425	11,45	81 305	9,05	-14,8	29 123	28 720
справи про порушення митних правил	9 364	1,12	13 099	1,46	39,9	6 312	9 722
інші	20 297	2,44	18 745	2,09	-7,6	6 885	6 923
УСЬОГО	833 541	x	898 024	x	7,7	406 509	433 097

У *таблиці 12* представлено дані про кількість осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності, та відповідний коефіцієнт (кількість правопорушників на певній адміністративно-територіальній одиниці з розрахунку на 10 тис. осіб населення, яке мешкає на тій самій території) в розрізі регіонів.

Таблиця 12

Кількість осіб притягнутих до адміністративної відповідальності у 2019-2020 рр.

Кількість осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності						Коефіцієнт притягнення осіб до адміністративної відповідальності					
№ з/п	область/регіон	2019	№ з/п	область/регіон	2020	№ з/п	область/регіон	2019	№ з/п	область/регіон	2019
1	м. Київ	45 551	1	м. Київ	45 994	1	Одеська	15,5	1	Одеська	15,8
2	Одеська	36 870	2	Дніпропетровська	38 414	2	м. Київ	15,4	2	м. Київ	15,5
3	Дніпропетровська	34 066	3	Одеська	37 585	3	Київська	13,3	3	Херсонська	13,2
4	Львівська	24 047	4	Львівська	28 645	4	Херсонська	11,9	4	Київська	13,2
5	Донецька	23 902	5	Донецька	24 903	5	Вінницька	10,8	5	Дніпропетровська	12,2
6	Київська	23 674	6	Харківська	24 400	6	Рівненська	10,8	6	Запорізька	11,7
7	Харківська	23 258	7	Київська	23 565	7	Дніпропетровська	10,7	7	Рівненська	11,5
8	Вінницька	16 806	8	Запорізька	19 641	8	Житомирська	10,7	8	Львівська	11,4
9	Запорізька	16 107	9	Вінницька	17 349	9	Волинська	10,4	9	Волинська	11,3
10	Житомирська	12 932	10	Херсонська	13 503	10	Чернівецька	10,2	10	Вінницька	11,3
11	Рівненська	12 464	11	Житомирська	13 398	11	Сумська	9,7	11	Житомирська	11,1
12	Херсонська	12 246	12	Рівненська	13 235	12	Львівська	9,6	12	Чернігівська	10,2
13	Хмельницька	11 083	13	Закарпатська	12 570	13	Запорізька	9,5	13	Закарпатська	10,0
14	Полтавська	10 977	14	Полтавська	12 491	14	Чернігівська	9,4	14	Сумська	10,0
15	Волинська	10 738	15	Волинська	11 655	15	Хмельницька	8,8	15	Чернівецька	9,7
16	Закарпатська	10 448	16	Черкаська	11 498	16	Харківська	8,7	16	Черкаська	9,7
17	Сумська	10 431	17	Хмельницька	11 493	17	Черкаська	8,7	17	Харківська	9,2
18	Черкаська	10 429	18	Сумська	10 564	18	Миколаївська	8,6	18	Хмельницька	9,2
19	Миколаївська	9 726	19	Миколаївська	10 234	19	Кіровоградська	8,4	19	Кіровоградська	9,2
20	Чернігівська	9 425	20	Чернігівська	10 036	20	Закарпатська	8,3	20	Миколаївська	9,2
21	Чернівецька	9 196	21	Івано–Франківська	9 411	21	Полтавська	7,9	21	Полтавська	9,1
22	Івано–Франківська	8 857	22	Чернівецька	8 742	22	Тернопільська	7,7	22	Тернопільська	7,7
23	Тернопільська	8 048	23	Кіровоградська	8 523	23	Івано–Франківська	6,5	23	Івано–Франківська	6,9
24	Кіровоградська	7 922	24	Тернопільська	7 917	24	Донецька	5,8	24	Донецька	6,1
25	Луганська	7 304	25	Луганська	7 331	25	Луганська	3,4	25	Луганська	3,4
	Україна	406 507		Україна	433 097		Україна	9,7		Україна	10,4

Основні види адміністративних стягнень, які застосовано до правопорушників, представлено в таблиці 13.

Таблиця 13

Основні види адміністративних стягнень

види стягнень	2019	2020	Темпи приросту, % (+/-)
конфіскація предмета, грошей	645	1 583	145,4
позбавлення спеціального права	2 831	3 426	21,0
штраф	368 257	398 619	8,2
громадські роботи	6 590	7 031	6,7
попередження	13 492	12 868	-4,6
адміністративний арешт	5 343	4 714	-11,8
арешт з утриманням на гауптвахті	1 346	975	-27,6
суспільно корисні роботи	7 971	3 837	-51,9

Основне адміністративне стягнення у вигляді штрафу застосовано до 398,6 тис. осіб на загальну суму 2 269,7 млн. грн. У добровільному порядку правопорушниками сплачено лише 10 відсотків від суми накладеного судом штрафу. За вчинення корупційних діянь оштрафовано 4,6 [4,7] тис. осіб на загальну суму 4,8 [5,3] млн. грн., більше половини цієї суми правопорушниками сплачено добровільно – 3,4 [3,7] тис. грн.

У 2018 році запроваджено новий вид адміністративного стягнення – суспільно корисні роботи, яке введено законом від 07.12.2017 щодо посилення захисту права дитини, а саме, стягнення заборгованості зі сплати аліментів. У 2020 році до адміністративної відповідальності притягнуто 3,8 тис. осіб, а це в два рази менше ніж попереднього року.

Серед правопорушників притягнутих до адміністративної відповідальності: 255,2 [229,3] тис. осіб або майже 60 відсотків – працездатні, які не працювали і не навчалися; жінок – 59,9 [59,8] тис.; громадяни іншої держави – 8,1 [5,2] тис.; 20,3 [19,8] тис. військовослужбовців.

Направлено на проходження програми для кривдників, передбаченої Законом України "Про запобігання та протидію домашньому насильству", – 281 [87] особу, яка вчинила домашнє насильство чи насильство за ознакою статі.

Місцеві господарські суди у 2020 році розглянули 73,1 [74,6] тис. *господарських справ*, що на 2 відсотки менше, ніж попереднього року. Структурно основні категорії розглянутих господарських справ представлено в *таблиці 14*.

Таблиця 14

Розгляд місцевими господарськими судами справ

Категорії справ	2019	питома вага, %*	2020	питома вага, %*	Темпи приросту, % (+/-)
Справи наказного провадження	7 808	10,47	10 603	14,50	35,8
Справи позовного провадження, з них	66 768	89,53	62 524	85,50	-6,4
Договірні зобов'язання	37 828	50,72	36 830	50,36	-2,6
Недоговірні зобов'язання	3 534	4,74	3 077	4,21	-12,9
Земельні відносини	3 643	4,88	3 437	4,70	-5,7
Захист права власності, корпоративні відносини, застосування антимонопольного законодавства, захист прав на об'єкти інтелектуальної власності, обіг цінних паперів	3 321	4,45	3 706	5,07	11,6
Інші спори	4 302	5,77	2 060	2,82	-52,1
Справи про банкрутство	14 140	18,96	13 414	18,34	-5,1
УСЬОГО	74 576	x	73 127	x	-1,9

У структурі розглянутих господарських справ, як і раніше, переважають майнові спори, що виникають при виконанні договірних зобов'язань. Окремі категорії господарських справ (захист права власності, обіг цінних паперів, захист прав на об'єкти інтелектуальної власності, застосування природоохоронного законодавства, застосування антимонопольного законодавства) у структурі складають лише 5 відсотків.

Зростає кількість справ, що розглядаються за правилами наказного провадження. У 2020 році розглянуто 10,6 [7,8] тис. заяв про стягнення грошової заборгованості за договором, укладеним у письмовій (у тому числі електронній) формі.

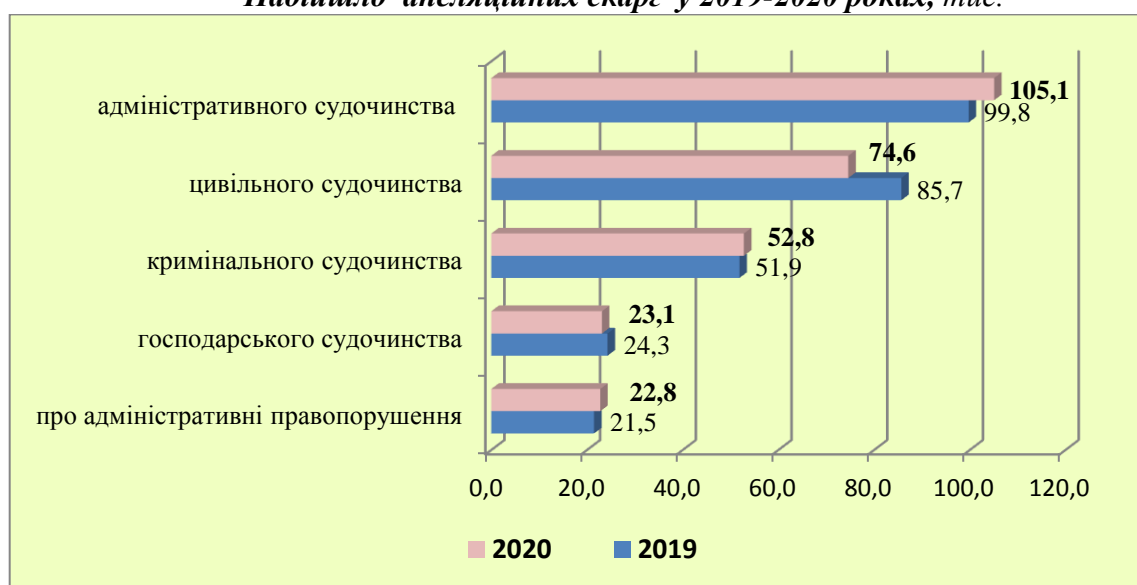
Щорічно зменшується кількість справ про відновлення платоспроможності боржників або визнання їх банкрутами. Упродовж 2020 року закінчено провадженням 745 [1184] справ, винесено 430 [649] постанов про визнання банкрутом у звітному періоді.

У 2020 році внесено зміни до Господарського процесуального, Цивільного процесуального кодексів, Кодексу адміністративного судочинства щодо вдосконалення порядку розгляду судових справ, зокрема, змінено положення щодо відводу судді. Як наслідок, кількість заяв про відвід суддів місцевих та апеляційних судів зменшилась на 13,2 відсотків – надійшло 21,2 [24,0] тис. заяв.

Упродовж 2020 року на розгляд до **апеляційних судів** України надійшло 477,3 [479,3] справ і матеріалів. Кількість апеляційних скарг, які надійшли на розгляд до апеляційних судів у 2020 році в порівнянні з минулим роком, представлено на діаграмі 5.

Діаграма 5

Надійшло апеляційних скарг у 2019-2020 роках, тис.

До апеляційних судів надійшло 926 [720] заяв щодо оскарження рішень третейських судів, оспорювання рішень міжнародних комерційних арбітражів, про видачу виконавчих листів (наказів) на примусове виконання рішень третейських судів, а також майже 174,5 [159,7] тис. клопотань про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії.

За **апеляційними скаргами** судами розглянуто 277,9 [265,5] тис. цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних справ, а також справ про адміністративні правопорушення.

Слід зазначити, що найбільше оскаржувалися судові рішення, що розглядалися в порядку адміністративного (48,3 [63] %) і господарського (27,1 [27,7] %) судочинства. Обсяг оскаржених цивільних справ становить 12,7 [12,6] відсотків, а справ кримінального провадження – 6,8 [4,5] відсотків. Питома вага оскаржених постанов місцевих загальних судів про адміністративні

правопорушення складає 3,2 [3,3] відсотків. Кількість ухвалених рішень місцевих судів, скасованих та змінених в апеляційному порядку впродовж 2020 року, в порівнянні з 2019 роком, представлено в *таблиці 15*.

Таблиця 15

Кількість ухвалених рішень місцевих судів, скасованих та змінених в апеляційному порядку

Найменування показника	Кількість ухвалених судових рішень		Скасовано та змінено апеляційними судами вироків, рішень, постанов, ухвал місцевих судів			
			абс.	питома вага, %	абс.	питома вага, %
	2019	2020	2019		2020	
Кількість засуджених, виправданих осіб місцевими судами	84 298	78 743	8 061	9,56	5 760	7,31
Кількість осіб, щодо яких винесено ухвалу (крім ухвал слідчих суддів)	123 178	131 253	3 911	3,18	2 782	2,12
Кількість ухвал винесено слідчим суддею	1 074 542	702 739	7432	0,69	5 804	0,83
Кількість адміністративних справ розглянутих місцевими загальними судами з прийняттям рішення (постанови), ухвали	46 535	35 895	3 551	7,63	2 263	6,30
Кількість адміністративних справ розглянутих окружними адміністративними судами з прийняттям рішення (постанови), ухвали	158 416	217 757	21 016	13,27	13 645	6,27
Кількість розглянутих цивільних справ з прийняттям рішення, ухвали	677 542	585 868	29 442	4,35	27 797	4,74
Кількість розглянутих господарських справ з прийняттям рішення, ухвали	87 652	85 365	5 262	6,00	4 543	5,32
Кількість розглянутих справ про адміністративні правопорушення	657 185	720 916	6 453	0,98	6 660	0,92
Усього	2 909 348	2 558 536	85 128	2,93	69 254	2,71

Отже, скасовано та змінено апеляційними судами вироків, рішень, постанов, ухвал від загальної кількості рішень ухвалених судами першої інстанції менше 3 відсотків (2,7 [2,9] відсотків).

Заступник начальника управління -
начальник відділу судової
статистики, діловодства та архіву суду
Державної судової адміністрації України

А. Поліщук